

que nostres treballs no son maluguanyats y se'n ha de traure'l profit un dia ó altre, sia per nosaltres, sia pels nostres fills, que 'ns agrahirán segurament lo que haurém fet per ells.

Las ideas novas que predicam, que, ab tot y esser novas, reposan en fonaments molt vells, prenen més en lo jovent que en la gent d' edat madura. Y es natural que sia així. Y, no solzament es natural, sino que es en gran manera consolador. Quatre joves dels que are pujan, entusiastas de la veritat y nets de tota preocupació política, son ben xich preferibles á quacents homes madurs dels que, ab l' escusa dels desengonya, tot ho prenen de mal humor. No es cosa fora del cas que 'l ple de nostra nova vida moral, política y social corresponga ab un ple de vida física. A més de que 'ls joves, ab l' ardor que 'ls mourà, fàcilment se'n emportaràn als vells, mentres que 'ls vells se veurán incapassos de lluytar ab ideas novas que sostinguessen los joves. Lo pervenir es nostre desde 'l moment en que las nostras ideas encarnan en la gent jove.

Pero repetim que l' home vell es un gran entrebanch per fer camí en las actuals circumstancies. Aquest obstacle del home vell s' ha tenir sempre en compte y no oblidar-lo. A Vilafranca 'ls catalanistas han topat ab l' home vell que troben continuament en totes las coses de la vida, l' home vell que, per qualsevol cantó que se 'l miri, está arruinat y perdut y fa 'l camí de la sepultura en mitj d' una decadència y d' una bancarrota verdaderament espartofoses. No deixarían d' esser interessants y oportunes en la present ocasió unas cuantias consideracions més sobre l' aspecte psicològich del home vell, pero potser nos faríam pessats y aquest article s' ha allargat ja massa.

Desitjarem que 'ls catalanistas no s' desanimin pel contratemps de Vilafranca. Com deyam l' altre dia, res hi han perdut, al contrari.

M. Rutié
(De *La Veu del Montserrat* de Vich.)

Los bascos à Europa

TESTIMONIS AGENTS

L' ilustrat autor del prólech de la notable obra «El Liberalismo y los Fueros Vascongados» de D. Libori de Ramery, escriu respecte de las relacions jurídicas de Guipuzcoa pera ab Espanya.

«Los tres dreis descansan en un contracte solemne, en un pacte qual observancia, juren los Reys de Castella moltes vegades. Al exigir seu cumpliment res demaném que no sia nostre.

»Demaném que 's respecti la sanitat del jurament y la inviolabilitat de la paraula solemnement empenyada per un poble que no rebé del nostre més que generosa ajuda en cassos crítichs y difícils.

»Si ab la mudansa que ab ells portan los temps ha vingut á ser (lo qual no ho creyém) gravosa pera una de las parts la observancia del pacte, creyém que lo just y equitatiu es que ho signifiqui aixís á l' altra pera renovar en un de nou las condicions de la confederació, y quedar abduas lliures dels devers anteriorment contractats.

»Pero rompre violentment le pacte sens altre ratió que la de la superioritat material y sotmetre als habitants d' un poble que cumplí massa ab sos devers y compromisos, á lleys y gravámens contraris á las condicions ab que s' uní á aquell que a tan dura condició vol sotmetterlo, es stentatori als més rudimentaris principis de justicia.»

Com se veu per las precedents ratlles, los que sustentan la hipòtesis de la confederació, proposan la recuperació de la primitiva llibertat d' abdós pobles, ó sia sa respectiva independència, com una de las solucions de la cuestió basch-espanyola.

D' aquest mateix parer son altres publicistes d' aquella escola y sos similars, quals testimonis hem reproduït avans d' ara.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÒGICAS
del dia 4 d' Abril de 1898
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS	BARÓMETRE	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 hores	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel particular	OBSE.
d' obser- vacio sida	Baromeric de Sabadell	Humiditat militar				
9 m.	755	73				
3 h. 30 m.	754	73				
HORAS	TEMPERATURAS		VENTS	NEVOLS		
d' obser- vacio sida	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can
1 50	56	48	11	Nord	0	0
3 1.	Sol. 56	Sombra 48	11	Sebastopol	0	0

Se 'ns prega fem constar que en lo cartell del Carnaval humorístich de «La Palma», aparegué equivocat lo tema que 's demana pel premi del senyor Tomás Bergadá. Lo tema que dit senyor demana per la adjudicació de son quadro, es: Descripció d' una sortida de sol.

En los aparedors de la botiga de robes que te 'l senyor Fortuny y Bundó te establerta en lo carrer de Montarols, ahir hi estavaa exposats los retratos al llapis dels senyors Sagasta y Mezzantini, travalls del entès dibuixant de Barbastro don Tomás Fierro, qui actualment se troba en aquesta ciutat, ab l' objecte de veure si alguna de las personas distingidas de la població vol utilzar los seus serveys.

Les retratos de Sagasta y Mezzantini exposats, son d' un gran parell y están deixats ab una pulcritud com es difícil conseguir en aquestas obras al llapis.

Son autor anuncia la venda d' aquets retratos, ó 'ls de Cánovas, Don Carles de Borbó, son fill don Jaume, Castelar y altres notabilitats al preu de 20 pessetas cada hú.

Aquesta mateixa cantitat es la que demana, per fer un retrato de la persona quina fotografia se li entregui. Dit artista reb los encàrrechs en la casa número 15 del carrer de Llovera (Padró).

Arregladas las diferencias que hi havia entre l' Alcalde de Vilaseca y l' encarregat del tiro de colom, diumenge se verificarà aquest en las platjas de Salou.

Presidida per lo senyor Alcalde ans d' ahir tingué lloc en lo saló de sessions del Excm. Ajuntament la elecció de 4 compromissaris pera la de Senadors, resultant elegits D. Pau Font de Rubinat, D. Joseph María Borrás y Sardà, D. Joseph Casagualda y Busquets y D. Joseph María Sabaté y Roig.

Lo mercat que se celebrà ahir en aquesta ciutat se vegé molt animat.

Hem rebut una circular de la casa de Cervera Mitjavile y Goutelle manifestantnos que s' ha encarregat de la direcció de la sucursal que aquesta Agencia de Transports y Aduanas té á Tarragona, nostre apreciat company en la premsa D. Pere Redón, qui també ostenta la representació de nostre plaua pora la mateixa casa, havent cessat ab aquets càrrechs de comú acort, nostre particular amich D. Evaristo Fabregas.

Ahir á la tarda 'l tren correu de Madrid, al arribar prop á la estació de Flix, descarrilà la màquina y 'l primer wagó, resultant ferits lo maquinista y fogonista.

Pes aquest motiu le correu errràbá a aquesta ciutat ab més de dos horas de retràs.

Ha afectat molt á nostra població la desgracia que ocorregué l' dissapte passat ab un carro carregat de pedra, per la qual morí horriblement mutilat un noyet de pochs anys y resultà gravement ferit un germanet seu més petit, qui segueix al Hospital en bastant mal estat.

Ahir visitarem los pares de las desgraciadas criatures, quins per malelitas y falta de treball, se troban en la més gran miseria, fins al punt de veures obligats á implorar la caritat pública.

Aqueils de nostres bons amichs que desitgin auxiliar els infortunats pares en tan desesperada situació, podém dirlos que viuen en lo carrer baix de Sant Josep, número 23, y que l' infelís pare s' anomona Joan Masvidal, ab lo qual farán una gran obra de caritat.

Se troba en aquesta ciutat buscant suscripcions pera 'l periódich *Las Noticias* de Barcelona, un de sos corresponsals.

Res tenim que oposar en això; més nos creyém en lo dret de fer constar per la nostra part que á Barcelona's publican colegas més ben informats y no es gens bonich que un del ofici descrediti á la premsa lo mateix regional que local.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat se recandaren per diferentes especies, en lo dia d' ahir, la cantitat de 1081'04 pessetes.

Segons diu *Lo Catalanista* de Sabadell, lo Teatro Principal d' aquella ciutat obrirà de nou sus portas en les vinientes festas de Pascua ab una companyia dramàtica de la qual donan excelents informes.

Sembà que 's porta la idea de donar ó coneixer las millors obres estrenadas aquest hivern en los teatros de Madrid y Barcelona, entre elles «Mossen Janots», del ilustre Guimerá que tant èxit ha obtingut.

Serà de desitjar també que si com s' espera visita nostra ciutat la companyia catalana del Sr. Totau, ens docgui á coneixer tan celebrada obra, que á jutjar per la crítica es la millor que fins are ha produbit lo seyor Guimerá.

De La Renaixensa:

«Ahir demà s' efectuà 'l desembarch dels soldats ferits y malalts que ha portat de Manila 'l vapor corren «San Francisco», acudint á presenciarlo una gentada considerable.

Lo desembarch se feu com de costumbre per medi dels vapors aureneta. Los malalts eran colocats en lliteras y en los costats de las ambulancias de Sanitat Militar essent condubits així los vintiun més graves al Hospital Militar. Uns cent quaranta més que venen malalts foren acompañats per meitat á cada un dels dos Sanatoris.

Desde avans d' ahir que va fondejar lo «San Francisco» fins ahir moriren dos soldats més dels que venian de Filipinas.

Al trepitjar terra 'ls que arribaren, entre ells y las seves famílies que estaven esperantlos se desenrotillaren, com es de suposar, escenes conmovedoras que rencuncié á descriure».

Y no obstant, encara 'ls patrioters ens estan preparant mes tragedias y desitjan que 's quedin mes més sense fills.

A pesar d' esser estemporani, no volém deixar de parlar de la Assamblea federal catalana, perque en ella se vertiren conceptes enterament germans ab nostre programa.

L' ilustrat personal que vingué á representar los diversos comités de la regió catalana, omplí honrosament sa tasca, prenen determinacions verament saludables per la desgavellada patria.

La llengua catalana fou la usada per la majoria dels oradors.

Sels devém mencionar als catalans senyors Ferrer, Hurtado y Fabregat que peroraren en castellà.

Mes l' ilustrat fill d' En Pi, va donalshi una bona llissó.

Al alsarse per primera vegada á defensar una proposició, se lamentà d' esser ell una nota discordant de la Assamblea catalana, per no saber fer us d' aquesta. Y ells no entenguieren la llissó.

La manifestació organizada per dita Assamblea, resultà un acte verament imponent, á la que acudiren representacions de casi tots los comités comercials ab llurs senyeras.

La que cridà mes l' atenció fou la de Port-bou essent l' únic que portava inscripcions catalanas.

Sempre hem reparat aqueixa inconsecuència en alguns federals catalans. Estiman tan poch Catalunya y le català, que fins nostra llengua desprecian, preferint usar la que 'ns imposa la centralisació.

L' inspirat poeta Artur Masriera acaba de publicar la traducció catalana de la tragedia d' Esquil «Prometeu encadenat».

Crónica teatral

En la «Juventud Reusense»

Cumplint ab un deber de companyerisme, á la vegada que desitjoses de coneixer la primera producció dramàtica de nostre amich y company de redacció Joseph Aladern, puig que ni l' gust de llegirla havíam tingut, varem assistir á la funció que diumenge á la nit y á benefici dels joves aficionats al art dramàtic se tenia organitzada en la mencionada societat.

La sala d' espectacles estava plena de gom á gom entre quina concurrencia hi sobressurten los bells rostres de nostres noyes menestrelas.

Comensà la funció ab la xistosa pessa castellana «La casa de campo» obreta que fou regularment interpretada per la Sra. Canaval y Sr. Lino, ressentintse un xic per la part del Sr. Vila que estava encarregat dels papers de *Ingenier, Poeta y Tambor*. Ja no parlém dels defectes d' accent y dicció, perque comprenem que 'l castellà no es propi pera ser partat per aquells travalladors joves, ni adecuat en un públic com lo que generalment afavoreix ab sa presència las funcions d' aquell teatre.

En l' intermedii del primer al segon acte l' artista Sr. Bargayli executà ab lo clarinet las difícils «variacions» del «Carnaval de Venecia», sent la seva labor per demés afiligranada y acullida pel numerosos auditori ab eutussiastas aplausos.

LA FI DE SERRALLONGA

Després del anterior número se posà en escena l' estreno del drama en un acte «La fi de Serrallonga»,

original de nostre estimat company Joseph Aladern. La obra està escrita en ben ritmats versos catalans; està basada en la història d'aquest popular personatge, i son autor ha sprofitat lo motiu de la traïció d'en Robert, pera escriure unes quantas escenes ben dialogades, avans de que en Serrallonga caygui a las mans de sos enemigos que li tenen preparada una emboscada, de la que, si per la història no sapigessim que no n'ha d'escapar, ho sabriam també en la primera escena de la obra, per boca del mateix traydor.

La escena de *Serrallonga ab la Joana, Fadri de Sau y Tallaferro*, crech que es la IV de la obra, es en la que l'autor ha estat més felís, puig resulta conmovedora y de segur que interpretada ab mes calor per los aficionats hauria arrenyat aplausos. No obstant, te aquesta escena molt mes de convencionalisme que de realitat, puig los presentiments de tots los personatges en que han sigut trahits per en Robert, lo jurament que de Serrallonga exigeix la Joana y la ferma actitud de *Fadri de Sau*, en no deixar sel al capità, no's compagina prou be ab la docilitat ab que moments després acullenxen las erdes del protagonista, anantzen del lloch hont passa la acció, lo soterrani del castell feudal dels pares d'en Serrallonga, utilitat en sepultura ahont s'hi guardan las despulles de sos antecessors, al poble.

Interessant resultaria també'l monòlech que segueix a aquesta escena, si no 'l desvirtués, a nostre entendre, la cansó ab que es interromput, vaticinant lo que a Serrallonga ha de succeir; y dihém que 'l desvirtuá, porque basat lo drama en la història y sent aquesta narradora fidel de fets ocorreguts, la cansó è quella sola es admissible com a llegenda teixida per la imaginació del poble.

També, y no ho trobi à mal l' amich Aladern que dediquem més ratllas a las observacions, que à applaudir las sevas bellesas perque aquestas no necessitan de recomendacions pera surar y ferse applaudir, las desescenes darreras deuria convertirlas en una per medi de ressorts escènichs que ell pot coneixer, donchs després de la fi de Serrallonga, ja res pot interessar al espectador, resultant d'aquesta manera que la única fi que 's veu y de la que 'n podém denar certificat es la d'en Robert.

Y exposadas ab tota sinceritat aquestas observacions que l' Aladern pot ó no atendre, acabarém manifestant que 'ns sorprengué molt gratament la manera desembressada ab que 's mouhen los personatges de la obra, lo ben dibuixats dels tipos, la virilitat dels versos que boy-res tenen de lirisme, y lo ben cuidada que revela estar la acció, condicions indispensables a tot autor que s' arrisca a presentar una obra devant d'un públic, en lo que hi dominan tan diferents opinions com distints modos de pensar y per tant difícil sempre d'écontentar.

Los frenètichs aplausos ab que al acabar la representació de la obra se coroná la labor del autor foren merescuts y 'l premi à son travall ben recompensat al cridar-lo ab molta insistencia a las taules, a las que sortí dos vegadas, rebent, y sent acullit ab picaments de mans de tots los espectadors.

En la execució hi sobressortí la Sra. Canaval que nos feu la Joana molt bé.

La vetllada acabá ab la representació de «Niña Pancha» y un lluit ball en obsequi al bell-sexe.

F. C. E.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

dels dias 2 y 3 de Abril de 1898

Naixements

Maria Aguadé Salvadó, de Joan y María.—Raimonl da Ferré Torrens, de Ramón y María.—Rosa Sans Vila, de Lluís y Dolors.

Matrimonis

Cap.

Detencions

Pascual Pina Milian, 50 anys, Hospital Civil.—Isabel Peiré Sabaté, 65 anys, Hospital Civil.—Francisca Mercadé Martí, 80 anys, Jesús 22.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avy.—Sant Vicens Ferrer.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de la Purissima Sang

Dimars.—A las 5 de la tarde Viacrucis.

Dijous.—A las 9 ofici, comunio general y professió per portar lo Santissim Sagratament al Sagrari. A las 3

de la tarde solemnes Maitines. A dos quarts de 7 Hora Santa.

Divendres.—A les 9 funció propria del dia. A les 12 sortirà la professió per celebrar la funció de la Agonía en la parroquia de Sant Pere.

Dissabte.—A les 8 del matí benedicció de les Fonts baptismals.

Sant de dimarts.—Sant Celestí.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	58'60	Filipinas	
Exterior	71'30	Aduanas	89'
Amortizable	68'75	Cubas 1886	82'
Frances	19'10	Cubas 1890	68'
Noris	22'	Obs. 6 00 Frans	70'
Exterior París	52'25	Obs. 3 00	37'50

GIROS

Paris 42' Londres 35'80
Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda el comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y billets de tots los països.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat. D. Antoni Demestre.

Interior	58'65	Cubas del 86	82'25
Exterior	71'35	Cubas del 90	68'25
Colonial		Aduanas	89'50
Noris	21'95	Oblig. 5 p. Almansa	
Frances	19'20	Id. 3 p. Fransat	37'50
Filipinas	89'50		

PARÍS

Exterior 52'50 Noris 35'80
AVALIACIONES Y VALORES LOCALS

Paris 42' Londres 35'80
Se reben ordres pera operacions del Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de menedes d' or de tots los països.

Cambios corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauderó Prats, don Jean Vallés Valduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa.

» á 8 à vista.

París à 40 »

Marsella à 30 »

VALORES LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	010	010	010
Gas Reusense	800		
Industrial Harinera	475		
Banch de Reus	500		
Manufacturera de Algodon	425		
C. Reusense de Tramvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

Moviment del port de Tarragona

Entrades del dia 2

De Cette en un dia v. «Correo de Cartagena», de 258 ts., ab bocoyys buyts, consignat als Srs. Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De Valencia en 16 horas v. «Cervantes», de 296 ts., ab efectes, consignat à D. Joseph M. Ricomá.

De Port-Vendres en 7 dias pail. francés «Alphonse et Marie», de 63 ts., ab efectes, consignat à D. Antoni Mariné.

De Port-Vendres en 7 dias pol. gol. francesa «Jeune Lucienne», de 63 ts., ab efectes, consignat à don Anton Mariné.

De Arrecife de Lanzarote en 19 dias pol. gol. «Trinidad», de 116 ts., ab barrilla, consignat als Srs. Casaseca y Terré.

Despatxades

Pera Barcelona, v. «Cervantes», ab carga general.

Pera Copenague y esc. v. danés A. N. Hausen, ab carga general.

Pera Londres y esc. v. inglés Rothbury, ab carga general.

Pera Cette v. «Correo de Cartagena», ab vi.

Pera St. Louis de Senegambia v. inglés Harmony, ab lastre.

Pera Alicant l. «Santo Cristo 2.º», ab tránsit.

Pera Nantes y esc. v. francés «Midijs», ab vi.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia unira, pegat, é altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebracions médica, així nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecanich, acompañat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiar en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferres, ni ascs, donchs a estos se deu la major part de las defuncions que escurriren per hernias estranguladas, en rato à ser insuficients per contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochs los que saben collocarlos; raríssims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificiar à vestres fills ab una venia, bruta, incòmoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguritat vos dirà que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fàcil, cómode y econòmic, es lo bragueret de *cautchouc* ab ressort, testimoniando així lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplàtichs pera evitar le carregament d' espallass i aixecar la sed.

Faixas hipectàtricas pera corretjar la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

ciruriá especialista en lo tractament de las hernias ab llargs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles à Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 4.

Se diu que s'ha rebut en lo Ministeri d'Estat un telegrama de nostre embajador à Roma, donant compte de la favorable disposició de Sa Santitat para arreglar nostras diferencies ab los Estats Units.

Lo Gobernador general de la gran Antilla, à qui s'envia una copia del Memorandum dirigit per Espanya als Estats Units, ha telegrafiat al Gabinet insular per la serenitat de criteri que revela y per la entresa ab que defensa 'ls drets d'Espanya.

En la Presidència del Consell s'han rebut molts telegramas oferint la compra de barcos de combat per suscripció nacional. Entre ells figura un de la Diputació de Huesca y altre de la Cambra de Comers de Saragossa.

Anuncian de Washington que la comisió informadora del Senat respecte del «Maine», ha dit en ses conclusions:

Primer. Que 's regoneix la independència de Cuba.

Segon. Que Espanya retiri sus tropas de mar y terra.

Tercer. Que Mr. Mac-Kinley dongui las ordres a las milícies y a la armada general, per cumplir los escorts anteriors.

Aquesta comisió parlamentaria, junt a aquestes barbaritats la de declarar que Espanya es responsable, quan menos per negligència, de la voladura del «Maine» y además, que la explosió fou preparada per agents oficials d'Espanya.

Diuen de la Habana que 'ls voluntaris han practicat exercicis de canó ob brillant éxito.

La opinió en aquella capital segueix ferma y entusiasta.

Sembla que 's confirma l'rumor de que Lleó XIII ha comunicat à la Reyna que Mac-Kinley ha solicitat sa mediació pera resoldre l'conflicte hispano-americà.

Espanya ha contestat que accepta la mediació, sempre que no sufreix menoscab l'honor y la integritat de son territori.

Un telegrama de Washington anuncia que la premsa americana considera terminada la gestió diplomática en lo conflicte ab Espanya.

Diuen los periódichs que si Mr. Mac-Kinley sotmet per complir la cuestió al Congrés federal aquest declarará la guerra.

Tots los ministres excepte un creuen que la guerra es inevitable.

«La Lucha de la Habana insisteix en que 'ls quefes y oficials del «Maine» faltaren à seu deber.

